

Kirkesplittelsen – og veien fram

Nå settes menighetene og enkeltmedlemmene i Den norske kirke på prøve. Bibelstridig lære og kirkeliv har fått økende rom og legitimitet gjennom en rekke vedtak i Kirkemøtet og Bispemøtet de siste to tiårene, sist nå gjennom Kirkemøtets skjebnesvangre vedtak om «kirkevielse» av samkjønnede.

Samtidig forsikres det om at vedtakene ikke splitter kirken. Dermed må vår tids menigheter og kirkelemmer svare på spørsmål som også var påtrengende på reformasjonstiden: Hva skaper enhet i kirken? Og når det er besvart: Vil menighetene holde seg til kirkens virkelige enhet, slik vår bekjennelse beskriver den, eller la seg blende av et organisatorisk skall som tildekker egentlig splittelse?

Den bibelske og lutherske lære er at «til sann enhet i kirken er det nok å være enig om evangeliets lære og om forvaltningen av sakramentene». Disse handlingene grunnlegger og opprettholder menighetene, og de blir pålagt og betrodd den viglede tjenesten med Ord og sakrament, innstiftet av Gud (Den augsburgske bekj., art. V, VII og XIV). Hva det er å lære evangeliet rent og forvalte sakramentene rett, fremgår av den bekjennelsen reformasjonens menigheter la fram i Augsburg i 1530. «Sann enhet i kirken» hviler altså på enighet om et bestemt læregrunnlag. Når Den norske kirkes organer nå innfører kirkelære som bryter med grunnlaget for enhet i kirken, brytes kirkens enhet i stykker.

Dermed utfordres menighetene og de enkelte troende i to retninger: til å bekjenne, og til å forkaste. Til å bekjenne, ved å fastholde den bibelske lære, slik den er uttrykt gjennom kirkens bekjennelser, og så forme gudstjenestelivet og det offentlige vitnesbyrdet i tråd med det. Men de utfordres også til å forkaste vrang lære. Prester og biskoper som lærer mot Skriften, skal ikke mottas når menigheten samles til gudstjeneste. «I Faderens og Sønnens og Den Hellige Ånds navn», sier presten når gudstjenesten begynner. På denne hilsen skal menigheten svare sitt bekreftende «Amen». Men bare til dem som lærer rent og forvalter rett, og derfor kommer i Herrens navn.

I vår tid utfordres menighetene og de troende til å *tale* hørbart og *handle* sant overfor den falske enheten de blir tilbudt. Hovedstedet for å tale sant er den enkelte gudstjeneste, selv om ytringer i andre sammenhenger også kan høre med. Når prester og biskoper framstår som om de har del i kirkens enhet, men motsier den bibelske lære, tilsier de faktiske forhold at en må utebli fra deres gudstjenester. Også i forrige århundre handlet kirkens kvinner og menn i Norge slik, med rette. At en tier og tenker i sitt stille sinn at en ikke er enig i vranglæren, holder ikke. Derimot er den ytre bekjennelse og den ytre handling gyldig, for Herren så vel som for mennesker.

Kirken er virkelig kirke når «de hellige» samles der hvor «evangeliet læres rent og sakramentene forvaltes rett». Om de registreres i et statlig register over såkalte «trossamfunn», blir «de hellige» ikke mer kirke av det. Det er bare for statsforvaltningen registrering gjør kirken mer virkelig, - og for dem som tenker som en statsforvaltning. Og man blir ikke mindre kirke, om slik registrering ikke gjøres. Heller ikke den enkelte blir mer eller mindre del av kirken, slik reformatorene lærer om den, ved å melde seg ut eller inn av et offentlig register. Hvilken kirke en virkelig tilhører, bestemmes av hvilken prekestol den enkelte stadig setter seg under, hvilket nattverdbord en regelmessig mottar sakramentet fra, og hvilken døpefont en bærer fram barnet sitt til.

Nå prøves menighetene og de enkelte troende. Vil de fortsette som del av kirkens virkelige enhet, slik vår bekjennelse beskriver den på grunnlag av Den hellige Skrift, eller la seg blende av et organisatorisk skall rundt læresplittelsen? Sann enhet i kirken og sann enhet *med* kirken finner man bare i de helliges forsamlinger, der Ordets viglede tjenere lærer evangeliet rent og forvalter sakramentene rett.

Thor Henrik With
biskop i Det evangelisk-lutherske stift i Norge